

ชื่อเรื่อง : ผลการค้นหาความเสี่ยงการเกิดความเป็นพิษต่อไตจากค่าซีรั่มครีเอตินินในผู้ป่วยนอนโรงพยาบาล

ชื่อผู้วิจัย พร้อมหน่วยงาน : แพรวพิมพ็อร์ ภูเอื้องแก้ว, ธนิตา จิตรักษ์, เกศสุภา พลพงษ์ งานติดตามอาการ ไม่พึงประสงค์จากยา และเภสัชสนเทศ กลุ่มงานเภสัชกรรม

บทนำและวัตถุประสงค์ : ซีรั่มครีเอตินิน (serum creatinine; Scr) มีค่าปกติอยู่ในช่วง ๐.๖๗-๑.๑๗ mg/dl และหากมีค่าเพิ่มสูงขึ้นผิดปกติ (>๑.๕ mg/dl) ก็จะเป็นหนึ่งในรายการของ The Global trigger tool ที่สามารถใช้ค้นหาความเสี่ยงด้านยาที่มีผลต่อไตได้ วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษายาที่มีความเป็นพิษต่อไตและประเมินความเหมาะสมของขนาดยาที่ใช้ในผู้ป่วยที่มีค่า Scr สูงมากกว่า ๑.๕ mg/dl

วิธีการศึกษา : เก็บข้อมูลการค้นหาความเป็นพิษต่อไตจากยาและประเมินขนาดการใช้ยาในผู้ป่วยในผู้ใหญ่ (อายุ ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป) ทุกรายที่มีค่า Scr > ๑.๕ mg/dl ระหว่างเดือน พฤศจิกายน ๒๕๖๐ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ บันทึกข้อมูลโดยใช้ google form วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา : จำนวนผู้ป่วยที่มีค่า Scr > ๑.๕ mg/dl ที่ติดตามทั้งหมด ๑,๗๓๑ ราย พบว่ายาเป็นสาเหตุของความเป็นพิษต่อไต ๑๙ ราย (ร้อยละ ๑.๑๐) โดยมี colistin inj. พบเป็นสาเหตุลำดับแรก ๙ ราย (ร้อยละ ๔๗.๓๙) รองลงมาคือ vancomycin ๓ ราย (ร้อยละ ๑๕.๗๙) และ Ibuprofen ๒ ราย (ร้อยละ ๑๐.๕๓) ตามลำดับ พบการสั่งใช้ยาที่ไม่เหมาะสมตามค่าการทำงานของไตทั้งหมด ๑๑๖ ราย แบ่งรายการยาเป็น ceftazidime ๕๔ ราย (ร้อยละ ๔๖.๕๕) รองลงมาได้แก่ meropenem ๑๕ ราย (ร้อยละ ๑๓.๖๔) และ augmentin inj. ๗ ราย (ร้อยละ ๖.๓๖) ตามลำดับ ผลการส่งปรึกษาเพื่อปรับขนาดการใช้ยาตามค่าการทำงานของไต ยอมรับทั้งหมด ๘๓ ราย (ร้อยละ ๗๑.๕๕) ไม่ยอมรับ ๓๓ ราย (ร้อยละ ๒๘.๔๕) โดยสาเหตุที่ไม่ปรับยาได้แก่ ผู้ป่วยเสียชีวิตหรือไม่สมัครใจอยู่ทั้งหมด ๘ ราย (ร้อยละ ๒๔.๒๔) แพทย์เปลี่ยนไปใช้ยาอื่นหรือต้องการหยุดยา ๓ ราย (ร้อยละ ๙.๑๐) และผู้ป่วยมีค่า GFR ดีขึ้น ๒ ราย (ร้อยละ ๖.๐๖) เป็นต้น

สรุปและข้อเสนอแนะ : การใช้ Scr > ๑.๕ mg/dl ในการค้นหาความเสี่ยงด้านความเป็นพิษต่อไตของยาและการปรับขนาดการใช้ยาให้เหมาะสมถือเป็นบทบาทหนึ่งที่สำคัญของเภสัชกรในการช่วยทีมสหวิชาชีพดูแลการใช้ยาในผู้ป่วยเฉพาะรายให้ถูกต้องเหมาะสมและลดการเกิดความคลาดเคลื่อนทางยาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเพิ่มสัมพันธไมตรีระหว่างสหวิชาชีพอีกด้วย